СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 38. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 16. лютого, 1926. VOL. XXXIV. No. 38. Jersey City, N. J., Tuesday, February 16. 1926. THREE CENTS

Угольний промисел приготовляється до праці.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 14. лютого. — Уряди трох округів майнерської юнії, які ведуть роботу в окрузі твердого вугля, скликали спільну конференцію сих трох округів для затвердження угоди майнерської юнії з властителями копалень твердого вугля, яку підписано тимчасом у Філаделфії дня 12. лютого.

Конвенція ся має відбутися в вівторок, дня 16. лютого, в Скрентоні, Па.

Уряди згаданих трох округів вислали рівночасно листа до пенсилвенійського губернатора Піншо, просячи його виголосити на конвенції промову. Запросини до Піншо вислано на тій основі, що, на думку урядників майнерської юнії, ніхто не причинився стільки до побіди майнерів, що Піншо.

Як можна догадуватися з настрою майнерів, угода буде затверджена без поважного спротиву. Нечисленні противники угоди критикують її лишень за те, що в угоді не згадано виразно системи відчековання та що нею майнери приймають певного рода арбітрацію.

Зарядчики копалень твердого вугля та торговці заповідають, що великі міста не можуть сподіватися наслідків праці скорше, як за два тижні, бо доперва за пів місяця буде можна накопати стільки вугля, щоби заспокоїти найбільше пекучі вимоги.

З цілого вугольного округа доносять далі про великий рух перед працею. Майнери вже забули завзяття боротьби та думають лишень про те, як добути найбільше вугля. Майни вже готові починати роботу.

ПОДАТКОВА СУПЕРЕЧКА.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Сенатор Смут, голова фінансового комітету сенату, був на конференції в президента Куліджа, котрий заявив йому, що уряд не може видержати такого значного пониження податків та що він мусить постаратися через своїх прихильників у палаті послів, щоби ся палата занулювала ухвалу сенату.

Тимчасом демократичні провідники в палаті послів заповідають, що вони будуть домагатися ще дальших обмежень податків. Републиканські провідники кажуть, що колиб до сього прийшло, то уряд за рік-два опинивсяб перед недобором.

ПРИВІТИ ДЛЯ ГЕРОЙСЬКИХ МОРЯКІВ.

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Нині коло пів до першої години в ночі приїхав сюди корабель Президент Рузвелт, котрого залога підчас своєї подорожи з Америки до Европи з нараженнем життя та зі стратою 2 моряків виратувала по геройськи моряків британського корабля Антінов, що обезсилений страшною бурею потапав на середині Атлянтійського Океана.

Корабель дістав при вїзді в порт оваційне приняття. Всі кораблі й лоди, що стояли в порті, почали трубіти. Нині будуть капітана й залогу витати офіціяльні комітети міського, стейтового й федерального уряду.

ЗРІСТ КОШТІВ ЧЕРЕЗ ЖЕНЩИНИ НА ЛАВАХ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 13. лютого. — Місцевий суд мусів уже кілька разів платити відшкодовання женщинам, що засідали на лавах присяжних суддів. Відшкодовання було за подерті панчохи. Показалося, що крісла для лави мають виставючі шрубки, і до них жінки, загинаючи ноги під сидженне, роздирали собі панчохи. Наплатившися богато подібних відшкодовань, суд нарешті додумався завести нові сидження без шрубок.

ДЕПОРТАЦІЯ ҐРАФИНІ НАБИРАЄ ПОЛІТИЧНОГО ЗНАЧІННЯ.

НЮ ЙОРК, 14. лютого. — Ґрафиня Каткарт, яку іміґраційні урядники постановили відослати домів яко неморальну за те, що вона зраджувала свого мужа, не хоче ще погодитися зі сим рішеннем, але думає добиватися права вїзду через висші інстанції. Заким справа вирішиться в департаменті праці, справа набрала політичного значіння.

Ґрафиня саме діставши рішення іміґраційних урядників про свою депортацію, з обуреннем назвала се рішенне несправедливим, бо її забороняється доступ до Америки як неморальній, а її коханцеви, ґрафови Крейвенови, з яким вона зраджувала свого мужа, не роблено ніяких перешкод при вступі до Америки. Се питанне підняли сейчас жіночі орґанізації, які зараз поспішилися з протестом до федерального уряду проти такого поступовання уряду, в якім вони добачують мірenne жінок не тою мірою, якою міриться мущин. У відповідь на сі протести іміґраційні урядники вже заявили, що вони будуть старатися депортувати також ґрафа Крейвена.

СМЕРТЬ У ПОЖАРІ.

ЛЕЙДІСМИТ, Висконсин, 13. лютого. — Підчас пожару хати Ґ. Бела, який повстав відай від того, що одна дитина хотіла підпалити огонь у кухні доливаючи нафти, погоріло троє дітий Бела: двоє дівчат, з котрих одній було 7, другій 9 літ, та 12-літний хлопець. Родичі й двоє других дітий віднесло такі тяжкі попарення, що їх треба було відставити до шпиталя.

ПІЗВАЛИ В СУД ЗА НАВЧАННЄ РЕЛІҐІЇ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 13. лютого. — Перед найвисшим судом сього суду почалася розправа про те, чи заряд публичної школи має право відправляти зі школи дітий за те, що вони не хочуть ходити на лекцію релігії, на якій читають біблію. Розправа відбувається на основі позву товариства вільнодумців, які кажуть, що американська конституція забороняє примусову науку релігії в публичних школах.

ЗРОЩУВАННЯ БЕЗВОДНИХ ЗЕМЕЛЬ НА УКРАЇНІ.

Товариство для електрифікації у м. Вознесенську (над полудневим Богом) постановило заводнити 5 тисяч десятин землі у Вознесенській окрузі. Уділове товариство задумує використати для цього ґідростацію, яку будують над Богом. Воду, для зрошування того простору будуть доставляти при допомозі електричних помп до штучно проведених ровів бетоновими коритарами. Землі, які задумують наводнити є дуже плодовиті. Влаштовання постійних водопроводів для наводнювання коштуватиме по 120 карбов. від десятини. Надіються, що ці видатки дасться покрити вже при допомозі першого врожаю. Проєкт наводнення затвердив харківський уряд та рішив доложити усіх старань для приспішення підприємства.

НІМЕЦЬКІ ВЧЕНІ ПРО УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ УСТАНОВИ.

В Харкові відбувся перший всеукраїнський зїзд терапевтів, на який приїхали німецькі вчені Вольгемут і проф. В. Є. Заале з Берліна. Німецькі вчені оглянули деякі харківські науково-медичні установи, а в тому числі інститут патольоґічної фізіольоґії проф. Павлова та анатомічний інститут проф. Воробйова. Обидва професори висловили своє здивування з приводу тих значних наукових досягнень, які побачили в наукових установах. Проф. Вольгемут зазначив у розмові з проф. Павловим, що такої постановки наукової роботи, як у тих інститутах, не було навіть у тому інституті в Берліні, де він колись працював з проф. Павловим.

ПЕРЕЗВАННЯ КАТЕРИНОСЛАВА.

Незаможники Катеринославщини поробили заходи перед урядовими чинниками в справі переміни назви м. Катеринослава на Червонопетрівськ на честь голови ВУЦВК-ту Петровського.

ПРОЄКТ НОВОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

В Києві одержали відомости про затвердження Союзним Наркомом шляхів пляну будови нової залізниці, що получить Чернигів з Ніжином. Залізницю будуватиме Московсько Київо-Вороніжська залізниця на рахунок коштів, які буде відпускати на ту ціль Чернигівський Виконком.

ДЕ ПІДДУБНИЙ БУДЕ БОРОТИСЯ.

БЕЙОН, Н. ДЖ. Іван Піддубний буде боротися в пятницю, 19. лютого на Джеферсон Авдіторіюм, 35 Іст 23 ул. Бейон, Н. Дж.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Іван Піддубний буде боротися зі славним італійським шампіоном Ренато Ґардіні в понеділок 22. лютого в Великій Арморі Гал, на 34 ул. і 4 Аве.

ЮВИЛЕЙНЕ ТОРЖЕСТВО МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

В неділю, дня 17. м. м., відбулося в катедрі на святоюрській горі у Львові ювилейне торжество з нагоди двайцятьпятиліття вступлення митр. Андрея Шептицького на львівський митрополичий престол. В торжественній Службі Божій взяли участь численні представники українського духовенства, українських установ, товариств та орґанізацій. Після Служби Божої представники удались до митрополичої палати. Від духовенства витав о. митрополита з нагоди ювилею о. епископ др. Боцян, від громадянства голова Просвіти проф. Михайло Галущинський.

ЖІНКА У ТУАРЕҐІВ.

В південній Африці живе мало відоме, кочовниче племя — Туареґи. Живуть вони переважно на верблюдах. Заки Французи прикоротили їхню свободу, найбільш улюбленим їх заняттем були грабунки. Жінки Туареґів тішуться такою самою, як жінки в Европі. У Туареґів тільки мущини носять заслону, жінка ніколи не ходить з заслоненим лицем. Жінка сама вибирає собі мужа, переповідає дітям перекази свойого народу, вчиться читати і писати. Майно її і після шлюбу лишається її власністю, якою вона розпоряджає по своїй волі.

ЗАПОВІДЖЕНА СМЕРТЬ ЧИ НАСЛІДОК ЗДЕНЕРВОВАННЯ?

В Ґельзенкірхен (Німеччина) трапився цікавий випадок, що був наслідком спіритистичного сеансу (викликування духів). В часі сеансу сказав дух одній присутній дівчині, що вона вмре в протязі грудня. Дівчина взяла собі те дуже до голови, а що жила до 31 грудня, була того останнього дня дуже зденервована, очікуючи заповідженої смерти. Наслідком зденервовання вона облила себе нафтою і запалила на собі одіж. В страшнім стані її відвезли до лічниці, де вона вмерла.

НЕЛЮДСЬКА ЖЕБРАЧКА.

Варшавська поліція арештувала Рухлю Забрацку, що від кількох місяців жебрала під одним костелом з дитиною на руках. Дитина плакала без перестанку. Це звернуло увагу прохожих, які закликали поліцію. Показалося, що Забрацка винаймила собі дитину, а щоби дитина весь час плакала, вона щипала її без перестанку.

ПЛЯН ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ ЗАЛІЗНИЦЬ.

Фахова комісія для електрифікації залізниць на рад. Україні предложила вже урядови подрібний плян електрифікації. Електрифікація всіх залізниць України розкладена на 5 літ. В першу чергу будуть електрифіковані всі зал. лінії на Кримі та шляхи, що проходять гористими околицями.

Зокрема рішено обслідувати приміський рух Харківського та Київського вузлів та окремі лінії в донецькім басейні.

На приспішення давно вже придуманого діла електрифікації, вплинув в значній мірі фатальний стан залізниць на всій Україні.

СТРИЖЕНЕ ЖІНОЧЕ ВОЛОССЯ.

Т. зв. „бубікопер", який чекає на свій український термін є, здається, найбільше поширений в Анґлії, де ідеалом жіночости був віддавна тип мущини. Голова жіночої фризієрської орґанізації в Лондоні впевняє, що в Анґлії є тепер щонайменше сім мілонів жінок з коротким волоссям. Ця нова мода є дуже на руку стрижіям, як доказує факт, що в минулім році вони заробили в Анґлії 2,000 фунтів більше. Тому, що стрижене волосся домагається від жінок частішої фризієрської опіки, жінки робітничої кляси в Анґлії, волють лишатись при довгім.

ВІДІРВАНІ ВІД СВІТА.

Радянський кружляк „Воровський" виїхавши на північ у напрямку Беренґового проливу, відкрив на острові між ледами 15 російських підданих, що виїхали були в 1915 р. і не мали ніяких звісток про зовнішний світ. Було їх 30; 15 згинуло. Вони жили як Ескімоси, побудувавши собі хижі з снігу, займаючись риболовством, ловами на морських птах, тюленів і моржів. Не знали нічого, чи за той час прийшли які зміни в Росії, чи скінчилась революція. Внаслідок революційних подій радянська влада втратила всякі ґеографічні дані про згаданий острів і щойно тепер вислала туди експедицію для нових помірів.

ПЕРЕМОЖЕЦЬ РУЛЄТКИ.

Цими днями помер на лондонськім передмістю Артур Віліям Де Курсі Бонер, який багато літ тому чудував світ якоюсь своєрідною математичною системою „як вигравати". З уродження математик, Бонер виїхав до Монте Карльо, щоби там перевірити свою систему і справді на протязі трьох днів виграв 200,000 фунтів, „розбивши" весь банк. Від цього часу він ніколи більше не вернувся до рулєтки і не дав себе намовити до друку своєї математичної тайни. Кружляла чутка, що він одержував досмертну пенсію від касина в Монте Карльо. А проте в останніх роках він жив дуже скромно, протративши силу гроша в ріжних спекуляціях.

Німеччина і західні границі Польщі.

ВІДЕНЬ, 14. лютого. — Бувший австрійський канцлер о. Гнат Зайпель вернувся з Берліна, куди їхав на політичні розмови.

Він каже, що Німеччина, коли тепер приступить до Ліґи Народів, то не буде ще видвигати спірних питань з аліянтами і своїми сусідами, але се може статись за рік або за два.

Зайпель зазначив, що аліянти, а зокрема Франція, журяться найбільше тим, що Німеччина може в Лізі Народів видвигнути справу зміни німецько-польської границі (ходить о зворот Німеччині Горішнього Шлеска і „коридора" до Данціґа), з уваги, що сеї границі не запоручено в договорі в Локарні.

Кромі того, каже він, аліянти бояться, що Німеччина буде видвигати справи німецьких національних меньшостий в других державах, а також, що може виринути і питанне про злуку Австрії з Німеччиною.

Всі ті питання, каже Зайпель, життєві для Німеччини і німецького народу, одначе він певен, що Німеччина покищо їх не видвигне в Лізі Народів і вони не прийдуть на порядок дня скорше як за два роки.

РОСІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАБОРОНЮЄ ПРОТИ-РЕЛІҐІЙНУ АҐІТАЦІЮ.

МОСКВА, 14. лютого. — Центральний комітет російської комуністичної партії заборонив комуністичній молоді („комсомольцям") уладжувати проти-релігійні вистави і забави.

Центральний комітет каже, що сі вистави і забави уладжується проти релігії, та що вони тільки викликують обуренне у вірників, і ширять ненависть серед селянства проти комуністів.

Сю постанову російської комуністичної партії вважають вельми важною подією.

ДОВГИ РОСІЇ.

ПАРИЖ, 14. лютого. — Сюди прибула з Росії советська довгова комісія для обнови переговорів у справі вирішення довгу, який Росія винна Франції.

КРАССІН ХОРИЙ.

ПАРИЖ, 14. лютого. — Російський советський амбасадор в Лондоні Леонід Крассін тяжко занедужав і виїде на південь лічитись.

Кажуть, що він має затроєнне крови і хорий на очі.

На його місце має прийти адмірал Беренс.

ЛЬОТЕРІЙНИЙ ВОРОЖБИТ.

РИМ, 14. лютого. — Селянин Гнат Торрака вгадав 5 разів які нумери вийдуть на італійській державній льотерії. Сим він здобув собі таку славу в цілій державі, що 6-ого тижня розголошено заповіджені ним нумери по цілому краю при помочі радія. Міліони ставили на льотерію останні ліри, аби через кілька днів збогатіти. Але сим разом пророк не вгадав ані одного нумера і всі програли. На сій ворожбі держава заробила понад $5,000,000.

Льотерійники хотіли вбити ворожбита, але він втік.

ВЕЛИКИЙ РИМ.

РИМ, 14. лютого. — Італійські архитекти вже виготовлюють пляни перебудови Риму і здвигнення нових будівель в столиці Італії, щоби сповнити бажанне Муссолінія, аби до 5 літ став „великий Рим".

БОЛЬШЕВИКИ ВИПРОДУЮТЬ РЕШТКИ.

ЛЄНІНҐРАД (Петербург), Московщина, 12. лютого. — Російський советський уряд постановив випродати всі дорогоцінности, старинности і твори штуки в колишніх царських палатах в Лєнінґраді, Царському Селі, Петергофі, Стрельній, Ґатчині, Павловську, Москві і на Кримі.

ОГРАБИЛИ БЕНЕША.

ПРАГА, столиця Чехо-Словаччини, 11. лютого. — Вчера, коли чеський міністер закордонних справ виїхав був на нараду „малої антанти", ограблено тут його дім. Забрано з його хати всякі старинні памятки і золото й діяманти.

АМЕРИКА ПЕРША В МУЗИЦІ.

РОТЕРДАМ, Голяндія, 11. лютого. — Диригент Голяндської Орхестри Віллем Менґельберґ, каже, що тепер Злучені Держави перші на полі музики. Він каже, що Америка тепер проводить у музиці, і запевнює, що колись про се переконається ціла Европа, як нюйорська Фільгармонія завитає до Европи.

РОСІЙСЬКІ ДІЯМАНТИ.

ЛОНДОН, 11. лютого. — Сюди привезено російських царських діямантів вартости $25,000,000, які торговці діямантами виставлять на продаж.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ДЛЯ СИРІЇ.

БЕЙРУТ, Сирія (Азія), 11. лютого. — Французький військовий ґубернатор Сирії де Жувенель оголосив постанову про установленне тимчасового правительства для Сирії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНЕЦЬ МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ

Дня 12. лютого закінчився нарешті страйк майнерів твердого вугля, найдовший страйк у сьому копальняному промислі, який досі бачила Америка.

Покінчився страйк угодою, яку тимчасово підписали представники майнерської юнії, а яку має потвердити в найблизших днях конвенція трох округів майнерської юнії, що організують робітників в антрацитовім дистрикті. Коли ся ухвала наступить, — а тепер нема відай і сумніву, що вона наступить, — страйк буде покінчений, і десь уже в середу майнери вернуть назад до роботи.

Першою річчю, яка тепер на себе звертає найбільше уваги, се точки нового майнерського контракту.

Контракт роблять з одної сторони властителі копалень твердого вугля, а з другої сторони округи 1., 7. та 9. майнерської юнії („Де Юнайтид Майн Воркерс оф Америка"). Сим самим властителі признають юнію за повноправного представника всіх майнерів, які працюють у копальнях твердого вугля. Се, однак, не є вже важною річчю тепер, бо юнію у промислі признали властителі вже давно, а підчас страйку признали її мовчки хочби тим, що не пробували вести роботи в копальнях скебами, яких підприємці звичайно називають робітниками, які не хочуть піддатися під диктатуру юнійних урядників.

Після першої точки контракту, робітники мають сейчас (себто по затвердженню контракту) вертати до праці на таких умовах, на яких вони працювали до страйку. Ся точка є чистим компромісом, залагодою, взаїмним уступством сторін: властителі не добилися зниження робітничої заплати, а майнери не добилися підвишки.

Контракт має обовязувати до дня 31. серпня 1930. року, себто через чотири й пів року. Сеї точки контракту не можна вважати нічиїм здобутком, або здобутком обох сторін, бо коли контракт буде обовязувати через довший час, то се корисно для обох сторін.

Зрештою, контракт не мусить обовязувати далі в такій формі, в якій він находиться нині, бо кожда сторона може старатися його змінити, а старатися може у спосіб, докладно означений в контракті. Наперед ні одна сторона не може домагатися зміни дотеперішного контракту перед днем 1. січня 1927. року, а після сього часу кожда сторона може домагатися зміни лишень раз у рік. Зміни можуть відноситися лишень до скалі робітничої заплати. Наколи таке домаганне від котрої сторони поступить до другої сторони, то обі сторони обовязані зійтися на спільну конференцію в сій справі найдальше до 15 днів після одержання такого домагання. Коли представники сторін зберуться, то вони будуть обовязані видати якесь порішенне протягом 30 днів від часу зібрання такої конференції. На случай, якби до такої згоди не дійшло, то спірна справа перейде з їх рук у чужі, у руки певного рода розємного суду, який в контракті називається просто радою („бордом").

Контракт виразно постановляє, як сей розємний „борд" має бути в разі потреби утворений. Властителі копалень, на случай розбиття конференції, предкладають до сеї ради („борду") трох кандидатів („терно"), а майнерська юнія трох зі свого боку. Члена суду зі сторони майнерів вибирають з тих трох кандидатів, предложених майнерською юнією, властителі копалень, а зате майнерська юнія вибирає на члена ради від властителів одного з трох кандидатів предложених властителями копалень. В сей спосіб кожда сторона предкладає трох кандидатів, але друга сторона вибирає, хто з них увійде до ради. Рада, значить, складається з двох людий, вибраних спільними силами обох сторін. Ся рада має відбути наради та предложити вирішенне спірного питання протягом 90 днів по її іменованню. Вона має право постановляти, як вона буде вести наради та видавати рішення, та в разі потреби має право добирати до себе („кооптувати") тільки нових членів, щоби число осіб у раді було непаристе, себто щоби можна видавати рішення більшостю голосів. Рішення сеї ради обовязують сторони.

Отсе чи не найважнійша частина нового майнерського контракту. Маємо тут певного рода розгляданне справи третими людьми, але людьми, не посторонними, і людьми, вибраними сторонами спору. Маємо однак з другої сторони примусовий характер вирішень сеї ради, себто деяку ґарантію, що переговори будуть не забавкою, але поважною справою.

Поза тим контракт постановляє, що якби межи сторонами контракту виринули які питання щодо співпраці або належитого ведення копальняного підприємства, то сі справи мають бути відослані до спеціяльної розємної ради, про якої утворенне та спосіб вирішування справ постановляє контракт з 19. вересня 1923. року. Сюди належалиби певно такі питання, як справа вирівнання робітничої заплати, справа системи відчековання, тощо.

Збираючи разом постанови нового майнерського контракту, дістанемо загальний образ такий: Контракт є полагодою, себто взаїмним уступством сторін. Він лучить у собі згідливо домаганне противників. Він являється частинною побідою кождої сторони. Він заводить на будуче дуже цікавий спосіб вирішування спірних питань щодо робітничої заплати. Вуглевий промисел вводить у себе новий спосіб вирішування своїх питань без потреби [illegible] уряду або посторонних людий. Се дає гарні надії [illegible] сього пляну та на замиренне сього основного промислу, себто постійну працю й постійний бизнес.

В ОБОРОНІ РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Львівська Рада пише:

Земельне питанне на українських землях є для нашої нації незвичайно великого значіння. Передівсім воно є тому так важне, бо наше українське населенне є в значно переважаючій більшости в чотирох пятих частях рільничим народом, що потребує землі на варстат праці для виживлення себе самого і для прожитку всіх, що живуть на сій землі.

Та відтак мусимо все мати перед очима і розуміти, що нарід, котрий держить в своїх руках землю, стає паном своєї долі. Колиж нас мають витиснути із землі нашої національної території, тоді наше селянство мусить зовсім зубожіти, а нація наша стратить основу свого відродження.

А якраз тепер боротьба за землю для нашого українського селянства доходить на сих землях до останньої стадії. Галичина, Холмщина, Волинь, Підляше і Полісся — се території, на котрих живе около вісім міліонів Українців, переважно хліборобів. Тому нашим змаганням мусить бути: домагатись, жадати і безнастанно обстоювати, щоби українська земля перейшла в руки українського селянства, українського народу.

Ми мусимо стати в обороні рідної землі, бо се боротьба за право життя нашого народу. Прийшла крайна пора, щоб ратувати останки нашої землі, яка має в найблизшому часі прийти до парцеляції, **бо польський закон про виконанне реформи рільної, значить про парцеляцію і кольонізацію вже входить в життє.** Сей закон в 28-го грудня, 1925, обіймає постанови: про творенне нових самодільних рільних господарств; прибільшуванне малих господарств до самодільних розмірів; творенне малих господарств для плекання городовини; творенне кольоній і робітничих городів під містами і фабриками, та забезпеченне ґрунтів на рільничі школи. Отсю парцеляцію і кольонізацію мають переводити земельні уряди і державний земельний банк під проводом міністра земельних реформ.

Ми не є ворогами польського селянства, але не дозволимо, щоб земля на Західній Україні перейшла в їх руки.

Справу боротьби за перехід землі, в руки нашого селянства підняло тогід наше Українське національно-демократичне Обєднанне. Воно видало основну розвідку інжиніра Юліяна Павликовського та зорґанізувало кількадесять віч у краю, щоби нарід освідомити про сю преважну справу. А тепер прийшов уже час, щоби зорґанізувати дійсну оборону української землі. Справа викупу землі для українського народу се не тільки діло нашого селянства, але справа загально-народня. Тому кождий свідомий член нашої суспільности має обовязок нею займатись і по своїм силам помагати свому народови у набуванню землі. Ми повинні змобілізувати всі наші сили, щоби постаратись про грошеві засоби на викуп української землі. **До сеї справи треба нам приєднати також нашу українську еміґрацію за океаном,** щоб вона своїми засобами помогла матірному краєви добути рідну землю і се не буде **ніяка драчка ані милостиня** для кого іншого, але корисне і безпечне **ужитте і наміщенне гроша для себе самих.**

Чужої ласки не ждім, бо її не діждемось, але самі берімся до діла. Наші установи, котрі досі займалися справами парцеляцій, як Краєвий Союз Кредитовий, Дністер, Земельний. Банк Гіпотечний, Парцеляційне Товариство Земля і Краєве Товариство Сільський Господар, мають якнайскорше уложити і устійнити та увести в життє основи організації парцеляційної акції в обороні рідної землі.

Всяка байдужність, недовірчивість і непорадність мусять щезнути. **Ставаймо до діла.**

ДОПИСІ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Щедрівка на Рідний Край.

Заколядовано 63 дол. і 35 ц., котрі то гроші вислано до Обєднання в Филаделфії і поділено в такий спосіб: Рідна Школа 50 дол., Інваліди 13 дол.

Коляду зложили: по $2.00: Данило Йосик, Юрко Савіцький, Василь Хас, Юрко Малговський, Максим Паращак; по $1.00: Василь Заґвацький, Михайло Барна, Андрій Лимич, Василь Яртимик, Андрій Тимків, Йосафат Ганусич, Ваврик Запоржоний, Петро Кішпан, Михайло Карпович, Ілія Віхоть, Михайло Білецький, Павло Данило, Василь Ґонтарик, Іван Морикін, Томаш Матійчук, Іван Стирановський, Яким Ільків, Михайло Брус, Йосиф Кумонька, Стефан Рачук, Іван Божик, Максим Каспряк, Олекса Запоржоний, Василь Підгайний, Юрко Чайка, Стефан, Газин, Михайло Яміньский, Марія Підгуска, Михайло Юркевич, Андрій Деськів, Ілія Заруцний, Іван Солодва, Михайло Паламар, Василь Могильский, Андрій Навроцький, Лука Копчук, Павло Поврозьник, Яцко Хрупівський, Михайло Григориш, Ілько Мадриґа. Андрій Сисак, Адам Кубарич, Іван Маньдзій; по 60 ц.: Теодор Присташ; по 50 ц.: Данько Коростинький, Василь Козак, Анна Лимич, Григорій Яртимик, Тена Черняк, Іван Демко, Іван Когут, Юрко Морикін, Марія Намлинська, Николай Феринярк, Павло Пахомський, Николай Дармопук, Василь Гетманюк, Ксеня Федорчак, Рафаїл Остапчук, Николай Карб, Василь Гаврик, Теодор Данилюк; по 25 ц.: Петро Морикін, Іван Паланіца, Анна Крупа.

Усім жертводавцям в імени Рідної Школи й Інвалідів, сердечно дякуємо, що так красно бетлегемська громада відзначилася сьогорічною щедрівкою.

Я певний, що наша хоть невеличка громада не забуде і набудуче про Рідний Край і його пекучі потреби.

Колядувати ходили: Михайло Білецький, Юрко Малговський і Максим Паращак.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Купці доробляються великих маетків.

Українська Торговельна Школа істнує на це, щоби вибороти Українцям і Україні лучшу долю. Коли гора не прийшла до Магомета, то Магомет пішов до гори. Так і нам треба робити. Не хоче доля знайти нас, то мусимо самі за нею пошукати. Коли Українці будуть надіятись на чужу поміч, то ніколи не двигнуться. Однак коли зачнемо горячу працю на всіх ділянках народного життя, коли піднесем високо українську просвіту, науку, промисел і торговлю, то народ стане вільним сам собою, навіть і без боротьби. Бо коли він буде всесторонно зорганізований і самовистарчаючий, то ворог не буде мати до нього приступу, так як собака не має приступу до їжа, що звинеться в клубок і на всі сторони наїжить свої колючки. Започаткувавши вмілу працю на всіх областях культурного життя в десятьох роках наш нарід може зовсім переміннтись, і з глибини знеохочення, неволі і упокорення вийти на світлі верхи волі, поступу і добробуту.

Укр. Торг. Школа дає торговельне образовання усім охочим Українцям і Українкам. В 4-ох роках Школа вивчить кождого на першорядного купця. Бо купцем ніхто не родиться, але стається ним або з науки, або з досвіду, практикуючи чи то в чужих крамницях, чи під кермою родичів, як в Жидів, і т. п. Щоби вчитись на купця, не є конечне високе образовання, і коли вимагаємо знання писання і читання, то лише тому, бо науку подаємо письменно, почтою, і без знання письма ученики не моглиб з неї користати. Школа дає таке образовання, що кождий, що її покінчить, буде міг бути добрим купцем, шторником, так в Злуч. Держ. чи Канаді, як також в Галичині, чи на Великій Україні. Школа обнимає 8 курсів в 4-ох роках, кождого року по два курси. Наука дає усьо знання, яке потрібне купцеви, як рахунки і книговодство, знання товарів, закупно, продаж, уміщення крамниці, штору, право, виставу, способи конкуренції і много инших. Школа не вчить ніяких небилиць, лише подає саму есенцію наук, це є то, що є конечне і практичне в торговлі. Такого образовання не подає ані одна инша торговельна школа, і то ще безплатно. Бо Українська Торговельна Школа є в дійсности одинокою безплатною торговельною школою в світі.

Укр. Торг. Школа не числить за науку нічо. Заряд і учителі працюють безплатно, за добре слово, і в імя двигнення народа. Може за це і їх колись помянуть земляки „не злим, тихим словом". Ученики покривають лише кошти друку і пересилки викладів, що виносить 3 доляри за перший курс, а по 4 дол. за прочі курси. Се заледво вистарчає на папір і почту, а колиб що лишилось, чого тяжко в початках надіятись, то надвишка пішлаб на розширення і улучшення школи. Тих кілька долярів це не оплата. В инших школах, навіть державних, де уряд покриває усі видатки, самі вписи більше виносять, як в Укр. Торг. Школі усі кошти за 4 роки. В Укр. Торг. Школі ті 3 дол. покривають усьо: виклади, пересилку, поучення, відповіди на запити, іспити і т. д.

Сотки учеників користають вже з науки в Укр. Торг. Школі. Ви також мусите рішитись, чи і Ви маєте прилучитись до рядів, що маширують на стрічу красшій будучности, так особистій як і народній, чи волієте зза плота приглядатись тому походові!? Мусите рішитись, чи хочете почути живійшу кров в своїх жилах і підкріпитись новою надією, прилучаючись до кріпких, свідомих цілі і завзятих кадр українського поступу, чи остатись при своїм знеохоченню і безнадійности і ждати на завмертя остальної іскри енерґії!?

Скиньмо з себе байдужність і берімся до праці. В бездільности нічого не діждетесь, хиба старости і біди, а через науку виборете красшу будучність собі і своїй родині. Українці в Зл. Державах і Канаді дають річно **25 мілионів долярів чистого зиску чужим купцям!** Ці гроші нам треба добути назад для Українців і тому в Зл. Державах і Канаді потреба тепер найменше 10 тисяч українських купців. Поможіть ратувати те українське майно, а й для себе добудете маєток. Купці, навіть малі, заробляють річно від 3 до 10 тисяч дол. а часто о много більше. Треба лише розумітись на купецтві, а успіх запевнений. Не думайте, що другий може вивчитись, а Ви ні. Ви не є гірший від другого, ані не є менше спосібні. Важна річ, щоби зачати, а відтак усьо йде лекше, як того сподівались-теся.

Кажуть, що як Бог сотворив птиці, то вони були без крил. І подивився Бог, як вони незручно підскакували на двох ногах і задумав дати їм крила. Але птиці опирались. На що нам — кажуть — крил? Нам буде тяжше скакати. Не треба нам більше тягару. Але Бог дав їм крила, а птиці стрепенули ними, щоби обтрясти їх, і почали літати. Переконались тоді, що крила не тягар, але велика полекша. Коли і Вам наука виглядає тягаром, трудностями, то це тому, що не знаєте її підемної сили. Забудьте, що наука то тягар! Вона дасть Вам крила, здійме понад глибінь зневіри, і невдоволення, а понесе на вижини дійсного культурного життя — до ясного сонця!

Наука в Укр. Торг. Школі зачинається в першій половині лютого (февруара). **І для Вас вона має місце.**

Доля лише раз стукає до дверей. Не перепустіть її, бо вдруге не верне.

Коли Ви маєте заяву, то виповніть її сейчас і зашліть до Заряду Школи, а коли не маєте, то напишіть ще нині по формуляр на адресу:

**1434 N. Leamington Ave.,
Ukrainian Commercial School
CHICAGO, ILL.**

ІСТОН, ПА.

Для старого краю.

В нас в Істон о. І. Кутський заохотив наших парафіян в церкві, щоби вибрати колядників і ходити з колядою хата від хати, де тілько наші земляки мешкають, аби в сей спосіб помогти Рідній Школі. Та, на жаль, трафилися людці, які помимо того, що самі нічого не дали, але ще пошкодили нашій праці, бо вибрали собі колядників проти наших. Колядники наші заколядували $60,00, котрі вислано через Обєднанне в призначене місце.

На забаві у д. Василя Дроботія Микола Підгайний сказав пару слів до гостий, що ми все і всюди, де тілько зійдемось, не опускаєм жадної нагоди, щоби не зібрати хоть що на старий край. На яку хочеш ціль дай, казав, але дай, бо наш земляк Василь Дроботій готов погніватися, якби ми розійшлися і не зложили нічого на старий край. Господар дому Вас. Дроботій каже: „Справді, що так, але хтоби з гостий не мав або не хотів дати, то не потребує на мене гніватися. Гостям не треба було два рази говорити. Жертви зложили: О. Питляр, Ф. Саґатий по $2; М. Підгайний, М. Колодруб, В. Дроботій, В. Беднарський, Ст. Терлецький, М. Крочак, І. Лалак по $1. Разом $11.00. З того пересилка 14 ц. Вислано до Обєднання $10.86.

Всім жертводавцям складаю сердечну подяку і желаю многая і благая літа.

GEORGE WASHINGTON

Washington was a man
Of power and will,
And in people's hearts
He is living still.

His noble deeds
And his noble heart,
Are always with us —
Never to depart.

A. Chomiak.

Др Кость Левицький.

25-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО.

Андрей граф Шептицький, іменований цісарським розпорядженнем з 31. жовтня, 1900, митрополитом і преконізований Папою Львом XIII., дня 17 грудня, 1901, на престол галицької митрополитів. Наша митрополія діждалась тоді в його особі гідного і визначного архипастиря.

Своє відношенне до українського народу і духовенства виложив був митрополит Шептицький у своїм першім архиєрейськім посланню до духовенства і вірних станиславівської диєцезії, коли був ще станиславівським епископом. Отсе посланне приняла Галицька Україна прихильно, і його перші прилюдні виступи утвердили українську суспільність в переконанню, що він бажає добра і слави нашої церкви і нашого народу.

Та дня 18. січня, 1901, на привіт п. Юліяна Романчука іменем всіх українських товариств, значить в день вступлення о. Андрея Шептицького на митрополичий престол у Львові зложив о. Митрополит ось таку знаменну відповідь-заяву:

„Церква завсіди сповняла задачу культурну, а тепер мусить її сповняти ще в більшій мірі. Я завсіди був тої гадки, що духовенство повинно сповняти всі горожанські обовязки. І наше духовенство не ухиляється від них. Можу се сказати іменем всего клира, а навіть цілої провінції. А я, перший між священиками, можу упевнити, що таксамо трудитись буду і давати буду провід духовенству, де тільки буде ходити о добро і культурні та економічні справи нашого народу".

Отсе була прилюдна сповідь о. Митрополита Андрея Шептицького та обіт і програма його діяльности: стати дійсним провідником духовенства і працювати на сім становищі для добра українського народу, виконуючи всі горожанські обовязки. І сьому обітови був він вірний через весь час своєї двайцятьпятилітньої діяльности. Тут вистане нагадати важнійші події, як провідна участь його в справі впровадження загального виборчого права до австрійського парляменту; його політична промова в палаті панів про потребу заснованн українського університету у Львові; його зручна інтервенція в справі основ виборчої реформи до галицького сойму; його становище в часі світової війни, наслідком котрого став він царським вязнем, та опісля участь його в дальших історичних моментах аж до останнього часу, — участь визначна та безперечно ідейна...

Тож у привіт до ювилею митрополита Андрея Шептицького годиться висказати одно прилюдне побажанне, щоби Провидінне Боже хоронило нам його на многі літа яко великого князя нашої церкви та яко непохитного провідника нашого духовенства, що має трудитись для добра українського народу.

НОВИНИ ЗІ СХОДУ.

Львівський Новий Час пише:

Чотирнайцятий зїзд всесоюзної комуністичної партії, що відбувався минулого місяця в Москві, становить неаби яку сензацію. Бо не треба забувати, що сам кождорічний зїзд компартії є найвищим і законодатним і виконавчим і всяким ин. тілом для просторів, що простягаються від рижської лінії, Чорного і Північного моря геньаж по береги Тихого океану.

Усі ті зїзди рад: російські, українські, грузинські чи всесоюзні відбуваються більше для форми, чим з потреби і ухвалюють то, що прикаже саме зїзд комуністичної партії радянських республик.

Тимто цей зїзд набирає спеціяльної важности і на підставі його обрад і ухвал світ виробляє собі погляд про положення комуністичного світа.

Так як минулий зїзд перейшов доволі спокійно — так останній дуже нагадував зїзд із 1923. р. із опозицією Троцького і тов.

На останньому зїзді появилася знов опозиція, на чолі якої станув тим разом голова III Інтернаціоналу Зіновєв, і предсідатель ради праці та заступник гол. ради народник комісарів Каменєв і вдова по Леніні Крупська.

Два найвизначніші стовпи комуністичної партії і жінка апостола комунізму із кількадесяти своїми приклонниками невдоволені дотеперішною політикою комуністичної партії. Чим саме вони невдоволі?

Що їхня партія зійшла з шляху, який визначив Ленін. Що вона зачала опиратися на кулака і середняка на селі, а пустила в трубу незаможників. Що неп (нова економічна політика) створив нову буржуазію, що державні підприємства на Радянщині зовсім не уявляють собою здійснення соціялізму, що на них немає навіть це здійснення соціялістичних відносин.

Із слів опозиційних бесідників було видно, що життя під совітською владою справді попило не соціялістичним руслом. Так як у всіх инших „буржуазних" державах — так само і на величезних просторах совітського панування пішло воно по лінії відбудови капіталістичного устрою, що зовсім зрозуміло — обуреє комуністів-ідеалістів.

Та чи можливо було поступати комуністам інакше? Доки вони нищили тільки старе — доти між ними була ідеальна згода. Але, як тільки зачали вони будувати державу — зараз прийшли непорозуміння. Чим дальше тим яснійше було видно будівничим совітської держави, що самим робітничим пролетаріятом не потягнеш; що без притягнення села совітська влада далеко не заїде. І зачали „орієнтуватися" на село. Спершу на безземельну братію і комітети незаможників. Та скоро будівничі соціялістичного світа переконалися, що на незаможниках держави не збудуєш. І почалась орієнтація на середняка.

Партія — пише Петровський у Вістях — повинна орієнтуватися на такі верстви, що своїм числом і властивостями найбільше здатні бути обєктом державного будівництва".

Отже орієнтація на середняка, на ту силу, яка не тільки не є соціялістична, але різко антисоціялістична.

Ось тут начинається трагедія комуністичної влади. Своїми руками будують комуністи капіталістичну державу. Без сумніву — така правда може до божевілля привести комуністів — ідеалістів, які бачуть як на долоні, що між наукою Леніна і Маркса а дійсністю наступає пропасть широка і глибока.

Однак, чи може піти комуністична влада шляхами, які вказує Зіновєв, Каменєв і вдова по Леніні?

Не може! Бо совітська влада простягається тільки на землі бувшої Росії.

Бо робітництво і незаможні селяне „своїм числом і властивостями" (як каже Петровський) — заслабі, щоби на них будувати державу.

Бо без селянства, яке становить 90% населення і на Україні і в Росії, держави не вдержати.

Ми є свідками разячого відхилення комуністичної влади від своїх принципів. Не о переведення в життя комуністичних гасел йде тепер большевикам. А тільки о будову держави і вдержання у тій державі політичної влади.

Між Муссолінім а теперішними большевиками затираються всякі ріжниці.

ХРУНІВСЬКА ПАРТІЯ В ГАЛИЧИНІ.

Др. Северин Данилович правдоподібний „президент" „конституанти Українців в Польщі" окружив себе маленькою, але „чесною" компанією. Редактором „Селянського Прапора" є отець Амброзяк, бувший парох с. Глинки в Надвірнянщині. За всякі нечисті справки його суспендували і той безпарохіяльний отець пустився на редактора „Сел. Прапора". Щоби хто Боже борони, не подумав, що за яку політику його викинули. Просто за „звичайні" справи.

Оповідають, що на теольоґії в Станиславові він вишукував заручених теольоґів і доносив про це ректорови. Богато через него вилетіло теольоґів.

Доносячи на своїх товаришів, Амброзяк сам заручився і це викрилося, як він був на 4-ім році.

Його теж викинули зі семинара (бо не випадало інакше) але рівночасно дали йому поручаюче письмо до львівського семинара, де його й приняли і той многонадійний отець скінчив теольоґію. Про його роботу в Глинці аж шкода місця писати.

Адміністратором ґазети і другим стовпом Даниловича є Стовпюк з Лавруківської столиці, а його домічником Ярослав Ґаванський, був. студент український университету, а тепер студент пресвітеріянської теольоґії.

Є ще в тій компанії Теодор Коґутяк, був. студент, який Турянський з Отинії, ну і Кравчук, про якого ми вже писали. „Працюють" ще ріжні панянки, між ними і панна Янакувна, дочка судді (Полька), яка рівночасно працює і на поліції.

Ота компанія скликує „селянський" зїзд, не зїзд а конституанту всіх Українців, що опинились під Польщею.

Не сон це, а правдива дійсність.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ ЗАГОВІР НА УКРАЇНІ?

—o—

Російська ґазета Руль повідомляє:

Арештування почалися з того, що в Могилеві Подільському притримала прикордонна варта групу, зложену з 5-ти людей, які намагались перейти через Дністер до Румунії. В тій групі був полковник Сахно-Устимович і 6. офіцери Гриценко, Любченко, Шабловський і Петровський. Заразже після їх арештування приїхав до Могилева заступник начальника Всеукраїнського Управління Хормов із кількома співробітниками. У полковника Сахна-Устимовича найшли при ревізії компромітуючі документи і матеріяли, що спричинили відкриття цілого ряду конспіративних, гетьманських (а не як ми інформували за радянською пресою російських врангелівських) організацій на Україні.

У звязку з тим арештували в Могилеві понад двісті людей. Кількох з арештованих мали розстріляти в Могилеві. Арештованих помістили не в т. зв. арештному домі, але в тюрмі для кримінальних і уголовних вязнів. Для береження тюрми спровадили військо з Проскурова. В пограничних селах над Дністром мали арештувати багато селян і учителів. Між арештованими було кількох Румунів і Поляків. В домі міліції відкрито склад зброї, про яку міліція не знала. Після арештувань начальник міліції щез. Багато міліціонерів арештовано також, а дім міліції заняв відділ ДПУ. З Харкова.

По кількох днях понад 100 арештованих вивезли до Харкова. Полковника Сахно-Устимовича і двох офіцерів його групи розстріляли. На основі списку, найденого в Устимовича арештували 35 осіб у Камянці Подільському. Всі арештовані мали належати до гетьманської організації. Між арештованими є і бувший губерніяльний комісар Поділля з часів Центральної Ради і Директорії Степура. В Камянець-Подільській залозі арештували кілька офіцерів, а між ними і бувшого старшину гетьманського особистого конвою Колдубова. По кількох днях арештування в Камянці поновилися і тоді арештовано понад 350 людей. Наслідком масових розстрілів у місті повстала паніка. Командант міста видав наказ, яким заборонив населенню появлятися на вулицях між 8 год. веч. а 7 год. ранку.

По місті кружляли вістки, що на території Камянеччини арештували цілий відділ партизан. Масові арешти відбулись і в Житомирі, де між арештованими дуже багато учителів.

В Києві одночасно арештували 19 людей, що належали, як пише „Руль", до російської монархічної організації. Усіх їх замкнули в тюрму.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕСЕЛЕНСЬКИЙ КОМІТЕТ.

Колеґія народнього Комісаріяту закордонних справ затвердила постанову про Всеукраїнський переселенський комітет. Комітет повстає при президії ВУЦВК-ту і буде кермуючим органом переселенчої справи на Україні. Свою працю буде він координувати з відповідними загально-союзними установами.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

НА СВІТАННІ ВОЛІ.

Оповідання з визвольних сербських змагань.

(1)

I.

На хрестинах у Вукіча.

У Петра Вукіча сьогодні чимале свято. У його народився перший син і він справляв хрестини. Сам Вукіч був поважаний господар у Сербів. Недавно ще гайдукував, а рік цьому оженився з дочкою першого дуки в Вишевці. І тепер іще не зривав він зносин із гайдуками. Частенько переховувалися в його гайдуки, що за ними гонили Турки. Його оселя була в недоступному місці й Турки нерадо запускалися туди навіть більшими ватагами. Несподівано могли туди наскочити гайдуки, а вони не жартують із Турком. Тай умів Петро забамаманити очі Туркам так, що вони вважали його найспокійніщою людиною. Сам баша поважав його, бо не один щільник меду попадався йому від Петра. (У Петра Вукіча була гарна пасіка).

Гості на хрестинах були самі певні, самі „свої", тож люде нічим не вязалися. Говорили щиро й отверто. Та невеселі вісти доходили. Німецький цісар Леопольд II. і цариця Росії Катерина II., що на них Серби покладали всі надії, замирили з Туреччиною. А Сербів, яким перше обіцяли золоті гори, тепер оставили на ласку розюшеного бісурмена.

— Ні, таки вже видно прийшов нам кінець! — говорили Серби на ці вісти. — Уже мабуть нам ні волі ні долі не знати. Нагрішили ми видно багато.

— О, нагрішили, нагрішили! сказав панотець Атанасій. — А дивна та цікава була людина цей о. Атанасій. Не Серб був він родом, а Українець із Зеленої Буковини. Малим іще мрів він про це, щоб визволити все християнство з бісурменської неволі. Коли Буковина перейшла під Австрію й християне легше відітхнули, не кинув він своєї мрії. Вибухла війна, стали закликати до фрайкурів і він зголосився. І з хрестом у руках як священик, нераз загрівав фрайкурів до бою, не зважав на небезпеку, що кулі довкруги літали градом. По війні зневірився в поміч цісаря, кинув добру парохію на Буковині й пішов між Сербів, загрівати їх до боротьби з ворогом Христа...

Дивна була людина о. Атанасій.

— Покутуєте за гріх Вука Бранковича, великий непростимий гріх, бо зраду рідної справи, зраду народу рідного. Покутуєте за гріхи своїх дідів і батьків і за свої власні гріхи. Не було й нема згоди й єдности. Колиб у вас єдність та згода, не страшні булиб вам і найтяжчі, найлютіщі вороги. Та мабуть життя нічого не навчило вас. Уже близко чотириста літ, як бісурмен за підмогою зрадника Бранковича став паном Сербів. І щож?

— І що, панотче? Скажу тобі, що! Ми як стали раєю тоді, так і досі тягнемо це ярмо, дижемо руки наших переможців та гриземося між собою... Життя нічого не навчило нас! — закликав дужий, високого росту, плечистий, молодий чоловік із горлинним носом та глибоко всадженими очима.

— Правду кажете, Юрку, — притакнув панотець Атанасій. — Життя не навчило вас нічого...

— А чому, панотченьку, чому? — спитав хтось із громади.

— Чому?! На це важко відповісти — сказав панотець.

— Я відповім! — сказав Юрко. — Одно, не було в нас твердої віри в нашу власну силу, не було віри в святість нашої справи, а друге: мали ми ворогів хитріщих від нас.

— І одно й друге, свята правда — згодився панотець Атанасій. — Тільки загляньте в минувшину вашу, а все вам стане ясне! Колись давно, давно була Сербія царством великим, сильним і славним. Сербські царі воювали навіть із могутнім Царгородом, а славний цар Душан Сильний бажав навіть стати грецьким цісарем і рушив на Царгород. І колиб не несподівана смерть, був би певно здобув його. По його смерти воєводи скористали з цього, що син Душана був іще дитям, і так заопікувалися ним, що він завчасу розпрощався з цим світом. А воєводи поділили царство проміж себе. Та ще колиб бодай у згоді жили зі собою, а то воювали одні одних мов найгірших ворогів Сербії та ще нераз і Турків кликали собі на поміч, що тоді ще в Азії сиділи. Туркам цього тільки й треба було. Вони раднісінько давали поміч, впроваджували свої війська до Сербії й не думали вже їх випроваджувати відтіля. Воніж завойовували країну не для тих, що їх кликали, а для себе. Воєводи й їх дорадники отямилися та запізно — аж Турки загарбали все, що сербські царі прилучили були до Сербії. Остала тільки стара Сербія. Та Турки забралися й до неї. Прийшла битва на Косовому полі.

Люде слухали слів панотця Атанасія наче проповіди в церкві. Коли згадав про Косове поле, почулися проклони:

— Прокляття, прокляття Вуковi Бранковичеві! — Бодай він на тому світові ніколи спокою не мав!

— І не має, — замітив хтось — бо не має більшого злочину, як зрадити свій народ, продати його ворогові. Такий чоловік не має ніколи спокою. Він, кажуть, що року, коли прийде день його зради, обертається в гробі та стогне важко.

— А чиж думаєте, що в нас і тепер мало є цих із „Бранковичевої лози"? Є вони, є! Усі ці, що шукають ласки в ворогів, що кланяються їм, лижуть їм руки, що розсідкують народ, сіянять незгоду в народі — всі вони ще самі Бранковичі — говорив палко Юрко, а очі в нього загорілися дивним огнем.

— Ой, так, так! — притакували люде. — Твоя правда, Юрку, твоя! Нищить нас незгода наша! Нищила давно, нищить і досі.

А панотець Атанасій додав:

— Незгода й жадоба легкої наживи, хочби й коштом брата, хочби коштом усього народу, коштом його волі й долі. Турки вміли використати цю вашу рабську вдачу. Забрали Сербію. Перемінили на свій пашалик і зараз стали переробляти на своє копито. Обсадили всі городи своїм військом, усі уряди віддавали тільки Туркам і їм роздавали землю. І закон видали, що хто не прийме турецької віри й турецьких звичаїв та обичаїв і мови їх, цей стане раєю — не моггиме стати ні начальником, ні суддею, ні писаром, ні навіть поліцаєм. Хитрі Турки знали, що простий народ невдоволений із властеличів. За царів справді поводилися з робучим народом не дуже чесно та держали його в підданстві. Турки робучий народ зрівняли з властеличами, а властеличі втратили над народом усю власть. Властелич став у громаді раєю, як і кожний мужик. Хоч Турки й оставили йому землю, так щож йому з нього? Народ не слухався його, а й право наслідства втратив. Хіба самому за плуг берися, за за ціп хапай... А тут Турки його: „Прийми нашу віру, нашу мову й обичаї, а зробимо тебе беєм або спагою. А беї чи спагі, знаєте, має право жадати від раї робіт та данин. І багато властеличів покидало рідну віру, принимало бісурменську, щоб тільки задержати владу над простим народом...

Тут народ загудів:

— Ганьба, ганьба їм, зрадникам!

А панотець говорив дальше:

— Але були й такі, що не далися спокусити. Турки переслідували їх. Вони кидали рідну землю й на чужині шукали притулку для рідної країни.

— На чужині!! — перервав Юрко. — Був і я там. Вступив до добровольців, чи як Шваби зовуть їх „фрайкурів". Зібралося нас було до двадцять тисяч. Три роки билися ми мов львп в надії, що при помочі Швабів, при помочі тільового цісаря проженемо Турків із нашої рідної землі. І прогнали були тай що з того?! Ми тішилися, раділи, а тут ось що: Шваба замирив із султаном і знову віддав нас на поталу йому. І дарем пролиили ми кров! Проливали для швабського цісаря, не для себе.

— Ой, свята то правда, — сказав хтось — як сам собі не поможеш, то чужий не поможе тобі.

— Правда ваша, — сказав панотець — тільки власними силами добудемо собі волю й долю.

— Власними силами, — замітив хтось — та де набрати їх?

— Де набрати?! — аж скрикнув Юрко. — У згоді й єдности нашій! Треба нам раз зрозуміти, що тільки в спільному ділі наше добро, добро всього сербського народу. Хтож вище ставить власну вигоду, цей ворог наш, ворог сербського народу всего!

— О так, о так! — замітив панотець Атанасій — колиб ми це були давно зрозуміли, не так стоялиб ми сьогодні! А то народ наш, коли Турок нищив наших властелів і властеличів, радів, думав: „Не буде кому знущатися над нами!" „Та щож: властелів і властеличів не стало, а тоді бісурмен став добиратися й до мужицької шкіри. Темному мужикові було зразу всеодно, що на місце царя прийшов султан, що наших воєводів і начальників заступили турецькі паші й каймакани. Прозвали мужика „раєю"? Овва! Що великого?! Хоч я й рая, так усеж свій пан! Заплачу податок, дам десятину, відроблю шарварок і спокій голові! А віра? Хтож мені заборонить до свойого Бога молитися, а й говорити дома по свойому мені ніхто не заборонить. А прийде яка справа з урядом, то все найдеться хтось, що вияснить мені чого хочуть у мене! Так думав Серб і не в голові йому було це, що Турки забірали просторі землі властелів і властеличів та віддавали їх Туркам. Аж тут ці нові потурнаки властеличі стали вимагати щораз більше робіт і оплат, завели бейлик. Темний рая не вмів ні оборонитися, ні упімнутися за себе. Бють його, катують і накладають на нього такі тягарі, що переходять людські сили. А там забралися й до віри. Заборонили ставити церкви й хрести, заборонили дзвонити...

(Дальше буде)

Орест Дубенський.

ПО СЕЙ І ТОЙ БІК МОРЯ.

(Оповіданнє).

Під затишним лісом хата старої Костихи. Що лише поставлена, новенька, як біла свитка; віконця на червоно розмальовані, усміхається соняшними блесками до високого ліса. Напроти від півдня, тонка і струнка дідичівська лозина купається в тепловині біля ставка.

Кількадесять кроків на північ від Костишиної домівки стоять дві хати, притулившися одна до другої. Від них на схід богатирова оселя з пасікою серед просторої левади. І ще дві хатині від неї до півночи. Одна з тих хат — Апонюка Семена. Не знаєте його сина? Хлопець найкращий за всіх. Не одна дівчина задивляється на Гриця.

В Костихи помер тому зо пять літ чоловік. Старший жонатий син збожеволів і помер бездітний. Невістка вийшла в друге замуж. Середущий син Івась півголовок без царя в голові, а наймолодший — силач Хведько, парубок хоч куди.

Що з того! Ніодна дівчина за него не піде...

Що то може горяча кров. Одна дівка, убога та гарна як писанка, зле вийшла на знакомости з Хведьком. Коли появилася дитина, мати заскаржила Хведька до суду. Тяглося то довго, вкінці найстарший брат намовив Хведька присягнути криво. Хведько послухав і викрутився, а брат збожеволів небавом.

Иноді й Хведька замлоїть — занудить у середині. От тоді він випе нераз, аби прогнати мару.

Все би йому простили, але кари Божої за кривоприсягу лякаються. Посилався до Дидимусової Теклі, — не хотіла, заговорював до Кидової Насті, дістав облизня, хоч яка вбога. Мотруна Маринчина також дала йому гарбуза. Мана якась пішла на дівки.

А не знаєте Франки Собкової? Дівчина як кавунець: кругленька, пухка тай метка. Тільки одно: щось там про неї легкодушне вернякають, та хто там знає? На виду як мальована, така як Хведько; не румяна, а аж горяча. Блиском сиплються очи, кров згарає на лиці.

Панотець відраджував і раз і другий: не по нутру йому було, що з латинкою Хведько побирається. Але Хведькови не було виходу.

— Котра за мене піде? Лише на сміх підняли...

Розпитував і по других селах, та ніщо з того не вийшло. От і звінчалися обоє і спершу якось зажили.

. . . .

—Хведьку! а не стидно тобі? Ще як був парубком, то прощалося; але тепер маєш кого в дома триматися!

Хведько заточувався і белендів насилу:

— А що зробити, скажіть, як не любить? Тручає мене. От подивіться на сей знак.

Відкрив чоло і показав закріплу рану. Иншим разом прибіг до панотця задиханий і збурений.

— Таже вона, як прийде ніч, утікає з хати. Вже так від тижня; каже: смердиш мені!

— А не казав я тобі, Хведьку? Тепер — терпи!

— Таже мені доповідають, що вона з иншими... Ще дівкою до Куна ходила і навіть на його постели ночувала, а жінку його вигнав до сіний. Я еї вбю!

— Хведьку, правда, який ти був парубком? А вона тобі простила.

— Був, то був; але тепер я жонатий. Нажену еї: коли така, то нехай збирається від мене геть.

— Обіцяй мені одно: щонебудь станеться, вперед порадишся мене.

Не послухавши, побіг Хведько...

Мати обстає за дочкою і виговорює на Хведька. Франка бігає разураз до матери. Ще день — то яко тако; а прийде ніч, вона боїться, аж уся труситься з відрази. Маленьку дитину кидає без корму і шмигляє заулками до батьків.

Не знать, які примани тягли туди молодицю. Люди верзли, що Апанюків Гриць, високий як тополя, та білий як лебідь забавлявся там. Виростала у Франчиних родичів молодша дочка, то вони приймали його радо і частували горівкою. Звісно, чого не наговорять люди: вір ти їм.

Хведько що божий день, то в коршмі. Пересиджував там цілими тижнями, а добрих товаришів не хибувало. Пізною порою плентався до дому. Не жінка, а стара, згорблена мати відчиняла йому двері. Молоде серце Хведька прагнуло пестощів. Уста тужили до солодких поцілунків, руки простягалися до обіймів. Схилявся над постелею як молода березина, готов усе простити і забути.

Раптом дитина будилася і верещала в три голоси, мов знарошна.

— Хведьку! рушай геть! Від тебе горівка смердить, пянице якийсь. Через тебе дитина не засне... сичала Франка.

Хведько пив щораз тяжше, а по пяному в ряди-годи побивав жінку.

. . . .

Що вечера, як вийде Апонюків Гриць із батькової хати, чути свист один, — там другий.

Цитьте!

Ось чути скрипіт сінешних дверий. Рипнули дверцята. Мигнуло щось біле. Се Франка перебігає; таємна дрож стрясає всім її тілом, а очи горять потемки. Роскіш сподіваної стрічі світиться в них. Поринає в кущах. Лише чути шелест галузя...

Минув місяць. Сінокоси.

Гриць почорнів і спохмарнів як темна ніч. Не чує калина його дзвінких пісень, не здрігається листє вільшини від його мужнього голосу. Крадькома, повен пристрасти, перебігав давню стежку. Туди — туди летіли його ноги, немов на горяче вуглє наступали. Не міг погасити того страшного вогня, що горів у серці. Тягло його молодецьке серце від тої лютої боротьби, яку вів зі своєю кровю.

Ішли оба з Миколою Мотлюковим на сіножать — повалити траву.

— Грицю! таже як подивлюся на тебе, то й не пізнаю.

— От, знаєш, брате, гадина мене вчепилася якась.

—Знать, чи не тота Хведькова, що онде під лісом. Кинь, Грицю, не варта вона. Знаю й я її.

— Ти? — кинув Гриць слово бистре як лискавка, палке як грань.

— А ти що думав? Та й не я один, коли хочеш правду знати.

— Брехня!

— Ні, правда! але ти не розвідав.

— Закленися!

— Присягай Богу!

Гриць став лицем до лиця.

— Не брешеш?

— Спитай ще Ілька Демкового. Він тобі приятель — не затаїть.

— Слухайте, хлопці! переконайте мене. Зійдімся у неї всі три.

— Не потрібно! вона — жінка, Грицю! На мім тобі залежить? Чоловіка не любить та й нікого не любить, лише себе; а ловить у свої сіти, кого лише може.

— Ну, тепер я уздоровлений. Біг заплать.

. . . .

Коли нові поговори дійшли до Хведька, став люто мститися на жінці за бешкет. По кількох побоях утікла на все з його хати. Тоді покорився, став перепрошувати, благати. Лебедів: Жінко, Франко!

Тимчасом з Америки йшли раз ураз листи про масне та розгульне життє переселенців. Читали люди, що жінок там дуже шанують, що за побої карають чоловіків арештами.

Текля Краєва з Волиці покинула чоловіка, котрим коверзувала, з дітьми самого: поїхала в Америку і там найшла собі иншого. Ксенька Парандієва з Ператина також поїхала від чоловіка. Маринка Мельникова зійшлася в Шикаго з жонатим, давним панським кухарем з нашого села і взяла шлюб; вже й дитину мають. Та й чоловіки там не ліпше живуть...

Вдарила чутка як грім по селу, що кількох жонатих писало звідтам сюди до Тацьки Крикової, аби приїзджала до них. Велику вражду зняли на неї жінки їх. Наслухалася вона переказів. Ви знать не знаєте Тацьки? Може чули, се та сама, що мала хлопця і дівчинку, а її женик оженився з иншою. Їй уже з півчетверта десятка літ буде, а ще не зняли вони краси з її лиця. Гордо відказала всім, що нехай собі помастять зуби, а вона піде до попа порадитися, як їй скаже. Справді ходила до попа.

Одної днини покотилася чутка, як нова хвиля:

— Франка Хведькова їде в Америку!

— Та як? А чоловіка кидає? І дитину також.

Перечувши таке, Хведько побіг.

— Жінко, жіночко! Франю! вернися! Над нашою дитинкою змилуйся.

За два тижні зашуміли безконечні океанові води за Франкою.

Рік минув. Поїхав і Хведько за жінкою. Хоч нераз побивав, а проте любив її. Все ще надіявся сердечний уладити якось своє подружнє життє.

Минуло кілька місяців. Ріжні вісти припливали з листами з Америки. Наперед принесли чутку, що Франка Хведькова живе з иншим; вже й дитина є. Потім як приїхав туди Хведько, побилися з тим другим і Хведько з розчерепленою головою помандрував у шпиталь.

За якийсь час написав один з наших, що Хведько заскаржив тамтого за жінку. Франка в суді свідчила, що Хведько не є її шлюбним чоловіком. Лише наші односельчани виратували Хведька.

Вкінці прийшло, що Хведько побив жінку і за те покутує в арешті, а вона втікла кудись із тим своїм. Хведько, вийшовши на волю і собі кудись пропав.

Він пустився шукати жінки, бо він її любить і доси.

. . . .

А Хведькова новенька хата як мальована стоїть по давньому і жде господарів.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 21. лютого, зараз по Службі Божій, в гали Тов. У. А. Горожан, 847 Норт Френклін ул. Тому, що є богато важних справ до полагодження взиваєтьcя, щоби кождий член явився на мітінгу. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть виключені з У. Н. Союза. Кождий член повинен мати адресу секретаря: Ів. Писечко, 2243 N. Philip St., Phila, Pa.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членинь, що мітінг відбудеся в неділю, дня 21. лютого, о 2-ій годині пополудни в гали церковній, 127 Парк ул. Члени довгуючі нехай прийдуть і вирівнають свої залеглости на сім мітінгу, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. На порядку нарад є пару важних справ, тож просимо, щоби члени зійшлись на означений час. — М. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ШІКАГО, ИЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться дня 21. лютого, в церковній гали при Erie і Robey St., точно о годині 1-ій. Кождий член повинен явитися, бо є дуже важні справи до полагодження, котрі не терплять дальшої проволоки. Довгуючі члени повинні свої довги вирівнати найдальше до 22. лютого коли хотять зістати дальше членами. — Н. Слівінський, секретар фін.

СКРЕНТОН, ПА. Отсим подається до відома членам Бр. Усп. Пр. Богор., від. 123, що на річнім мітінгу 17. січня вибрано слідуючих урядників на 1926 рік: Дм. Драган, предс.; Мик. Кузьмиий, заст. предс.; Ів. Тарас, секр.; Ів. Білецький, заст. секр.; Тимко Николишак, кас.; Гр. Мрикало, заст. кас.; Вас. Бадан, Мих. Дорош і Ол. Бовтюх, контрольори. Слідуючий звичайний мітінг відбудеться дня 21. лютого. Проситься всіх членів прибути на той мітінг, бо є важні справи до полагодження. — Ів. Тарас, секр.

ПАСАЙК. Н. ДЖ. Тов. Івана Хрестителя, від. 97, подає до відома членам, що збори місячні відбудуться о 2-ій годині пополудни дня 21. лютого в гали Укр. Нар. Православної Церкви під ч. 47 Говп Еве., Пасайк. Проситься усіх членів явитись на збори і вирівнати свої вкладки. — М. Припхан, предс.; М. Табачук, секр.

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітінг відбудеся в неділю, дня 21. лютого, точно о годині 4-ій пополудни в гали при українській православній церкві, де все мітінги відбуваються, на Стілтавн. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження, як рівнож кождий член мусить вирівнати свій довг, бо в противнім разі буде суспендований. Обовязком кождого члена привести хоч одного нового члена, бо будесь приймати нових членів до Союза і Братства без вступного. — Василь Піняк, предс.; С. Шляхтянчин, кас.; Т. Сенедяк, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеся 21. лютого, в неділю, о третій годині, в гали під ч. 908 Гесс Евню. Проситься всіх членів явитися і кождий член щоб привів зі собою хоч по одним новім члені. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Василь Юрцан, пр.; И. Вітковський, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори будуть відбуватися і на дальше як до сего часу, в кожду 3-ту неділю в місяци, від 1-ої години до 3-тої пополудни. Проситься всіх членів являтись на зборах, бо сим докажем, як ми інтересуємося нашим Товариством і У. Н. Союзом. Збори не будуть ніколи довше тревати як до 3-ої години, позаяк маєм нову систему збирання місячних вкладок так, що коли нас буде еще раз тілько, кілько нас є, то збори мусять бути скінчені перед 3-тою годиною. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані з Тов. і з У. Н. Союза. Проситься всіх членів, приходити на збори кождого місяця і платити свої членські вкладки та сповняти членські обовязки. Також знаєте дуже добре, що У. Н. Союз приймає нових членів без вступного як рівнож і Тов. Згода не бере жадного вступного від нових членів, тож приєднуйте нових членів поки не запізно. позаяк наше Тов. має дуже гарну назву Згода, а згоду кождий любить, бо в згоді добре живеться, тож до року наше Тов. повинно подвоїтись! Нас старших членів в Тов. Згода є 102 і 26 дітий. Від нині за рік ми маємо перевисшати 250 членів. Нехай се буде вашою цілию, вашим обовязком. — Данило Рубаха, предс.; Василь Годяк, іфн. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг має відбутися 21. лютого. Обовязком кождого члена бути на тім мітінгу і вирівнати свії залеглости. Неявившийся член буде караний, а невирівнавший своїх залеглостий буде суспендований. На новий рік вибрані урядники як слідує: Григорій Сайкевич, предс.; Олекса Шийка, кас.; Трофим Мороз, фін. секр.; Кирило Клапач, рек. секр.; Демко Хомин, Семан Петрочко і Андрій Гавриляк, контрольори; Миколай Дзядик, дозорця хорих. Мітінги мають відбуватися у звичайнім місци кождого місяця в трету неділю.

ШИКАГО, ИЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний мітінг відбудесь о годині 1.30 попол., в неділю, дня 21. лютого, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітінг. Неявившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Магас Стахів, пр.; В. Гриньків, секр.

ЛОРЕЙН, О. Укр. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що надзвичайний мітінг відбудеся в неділю першу по 15-тім, дня 21. лютого, в гали церковній. Проситься прибути на сей мітінг в призначений час, бо маємо до полагодження важні справи. Кождий член має заплатити вкладки як залеглі так і біжучі. Кождий член повинен старатись привести хоч одного нового члена, бо тепер приймаєсь без вступного до Союза, як також кождий член повинен вписати свої діти до Союза. — Теодор Тузінський, голова; Іван Іль, скарбГник; Іван Чмирід, писар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано уряд на 1926 рік як слідує: Іван Сорока ст., предс.; Григорій Лисюк, заст.; Олекса Будай, секр.; Василь Скольський, заст.; Іван Шекмар, кас.; Василь Мущинка, заст.; Теодор Грицей, Іван Жмутин, Іван Сорока мол., Олекса Діорка і Андрій Шостак, контрольори; Марко Куничко і Іван Палько, хорунжі. Мітінги мають відбуватись що четверта неділя в місяци під ч. 610 S. American St.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудесь 21. лютого, в неділю о 1-ій годині пополудни, в гали парафіяльній при Clipper Ave. Проситься членів прийти на сей мітінг, бо є дуже важні справи недокінчені з річного мітінгу, кождого члена присутність конечна. Неявившийся член підлягає карі такій, яку на него товариство наложить. Таксамо кождий повинен вирівнати свої вкладки місячні. Будесь приймати нових членів без вступного до Союза і до Товариства. —Г. Ясінський, предс.; В. Бартош, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх всіх членів, що збори відбудуться в неділю, дня 21. лютого, в Укр. Нар. Домі, 2253 W. 14th St., точно о годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів, щоби прибули на сі збори, бо будуть представлені приходи і розходи з минувшого балю, котий рвідбувся 7-го лютого. Є і другі важні справи до полагодження. — Николай Задорецький, предс.; Николай Гомзяк, кас.; Михайло Дмитрів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеся дня 21. лютого, в неділю, зараз по Службі Божій великій, у школі парафіяльній при Вест 7-ій улиці. Уряд Сестрицтва просить всіх членкинь прибути на мітінг, бо є важні справи до полагодження. — Олена Кульчицька, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Богородчас, від. 233, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в суботу, дня 20. лютого, о год. 8.30 вечер, в гали Disc-Sommunity House, 147 — 2nd Ave., New York. Обовязком вашим є конечно прибути, бо е важні справи до полагодження. Неприбувший член мусить заплатити кару 50 ц., і кара не буде дарована. — Петро Накупинський, предс.; Василь Костів, секр.

ПОЛЬСЬКІ ПОСЛИ В РОСІЇ.

Гостинний виступ в Ленінграді.

Делеґацію польських соймових послів зустрічають в СССР. незвичайно торжественно: привітними промовами і бенкетами. Такий бенкет відбувся 16. м. м. в ленінградському Ґренд-Готелі. На ньому була присутна польська делеґація в повному складі, секретар ґуб. викон. комітету Кондратєв, уповноважений нар. комісаріяту закорд. справ Вайнштайн, члени губвиконкому та представники громадянських, господарських і наукових установ.

Польських послів витав Кондратєв, славлячи в їх особах піонірів зближення двох держав, Польщі й СССР.

У відповідь на те провідник польської делеґації Бриль виголосив горячу промову.

„Нам говорили — казав він — в СССР. будуть скривати перед нами всі недомагання. Та ми переконались, що нам не лише вказують на свої здобутки, але, навпаки, підкреслюють все ще не поладнані недомагання. Світовий капітал не дає СССР. кредитів, лякаючись розвитку і зросту його господарства. А нам капіталісти готові відкрити кредит під умовою нашого виступу проти СССР. Одначе працюючі маси Польщі ніколи на те не підуть. Ваша сила в тому, що ви приєднуєте до господарського будівництва все нові й нові народні низи. Ваша непобідима сила міститься в союзі праці і науки. Ми приїхали сюди не лише задля того, щоби зміцнити культурний звязок між Польщею й СССР, але й задля того, щоби створити тісний економічний і політичний звязок між Польщею й СССР“.

Після бенкету делеґація виїхала в Москву, відки одна частина поїхала на Україну, а друга в Білорусь.

Провідник делеґації соймових послів Бриль в розмові з представником ленінградської „Правди“ заявив:

„Не зважаючи на наш короткий побут в СССР, ми не могли відмовитись від відвідин Ленінграду, де витворився і розвинувся революційний рух проти царизму й буржуазії. Зразком блискучого вирішення вами національного питання є польські школи, клюби і польський педагогічний технікум, який ми сьогодня оглядали в Ленінграді.